

Szerdán zajlott a Pécsi Tudásközpontban a „Megújul a tanügy. Az új nemzeti köznevelési rendszer” címet viselő konferencia, melynek egyik vendége dr. Gloviczki Zoltán (a kis képen baloldalon) közoktatásért felelős helyettes államtitkár volt. Ahogy arról [korábban beszámoltunk](#), a rendezvényen a törvényjavaslattal kapcsolatos kérdésekre is válaszoltak az illetékesek.

Bizonyára véletlen, de éppen aznap reggel érzékelhető volt egyfajta szemléletváltás a törvényjavaslat készítői részéről. Az országos sajtóban sorra jelentek meg az eredeti elképzelést megcáfoló, finomító nyilatkozatok, Eszerint nem lesz tömeges pedagógus elbocsátás és iskolabezárás sem. Dr. Hoppál Péter Pécs város oktatási és kulturális bizottságának elnöke, országgyűlési képviselő is részt vett a tanácskozáson, mint nemrég még gyakorló pedagógust is kérdeztem a tervezett változásokról.

- Miért kellett éppen most hozzányúlni ehhez a törvényhez?
- Mert már 18 éve létezik elődje, amely az elmúlt évek során

olyan sok változtatáson ment keresztül, hogy már szinte teljesen áttekinthetetlené vált. Mindeközben a közoktatás olyan értékválságot is átélt az elmúlt bő 20 esztendőben, amely nem tartható és nem vihető tovább. Jó hír az iskolahasználók körének, hogy a kormány az értékek mentén kezdte felépíteni a közoktatás új struktúráját és tartalmi elemeit. A nevelés, mint eszmény kerül az iskolai munka fókuszába a közösségi neveléssel együtt, csakúgy, mint számos EU-s államban, ahol a támogatandó értékek között találkozhatunk velük. Megszűnik az a „nyomorúságos” helyzet is, ami eddig a közvéleményen keresztül a pedagógusokat sújtotta - értem ezalatt a társadalom negatív megítélését -, mellyel a kollégák gyakran találkozhattak. Erre szintén alkalmas ez a törvénytervezet, amely társadalmi vitában jött létre. Általa válik lehetővé, hogy egyes iskolatípusokban a pedagógusok akár a nyár egy részét is az iskolában, munkával töltsék és a szorgalmi időben a 40 órás munkahét legalább 80 százaléka (32 óra) szintén az intézményben teljen el. Hozzáteszem, a „rendes” pedagógus ma is ezt teszi, hiszen az iskolában végzi el azokat az előkészületeket, amelyek az órák megtartásához szükségesek, ott javít dolgozatokat, és a prezentációkra is ott készül fel. Ezek nem feltétlenül új elvárások, de mégis pozitív üzenetet közvetít a társadalom felé. A szakma irányába is kedvező változásokat hordoz a tervezet. Mint tudjuk a pedagógus foglalkozás egzisztenciálisan nem vonzó a mai fiatalok számára. A 2013-tól érvénybe lépő pedagógus életpálya modell, már alapból a minimálbér kétszeresét tűzi ki célul, ezzel is jelezve a szakma társadalmi fontosságát.

- Minden szépsége ellenére a tervezetet sokan bírálják, a

szakma egy része nem örül neki. Mit gondol miért?

- A változás önmagában is mindig feszültségekkel jár, főleg akkor, ha sokan nem ismerik a tartalmi elemeit. Ma azonban, amikor a kormány deklarálta, hogy a pedagógusok óraszámemelésé és a béremelés egy időben, egyszerre lesz végrehajtva, teljesen más a helyzet. A tervek szerint az intézkedés 2013. szeptember elsejétől lép életbe, ezt megelőzően januártól pedig az állam jelenik meg intézmény fenntartóként. Ha az állam finanszíroz, akkor az iskolák biztonsága szavatolt, ekkor nem kell arra gondolni többé, hogy az önkormányzat anyagi állapotától függően bezárja, vagy sem az iskoláit. Kiszámítható és stabil lesz az iskolafenntartás.

- A törvénytervezet betűje szerint viszont vidéki iskolák szűnhetnek meg.

- Nem fognak megszűnni, csak szakmai szempontok fognak érvényesülni. A törvény szerint, ha két párhuzamos osztálya van felső tagozaton egy iskolának, az működtethető tovább. Ez nem jelenti azt, hogy ahol ez a feltétel nem teljesül, akkor onnan eltűnik az iskola. Ma is léteznek önkormányzati társulások az iskolafenntartás területén, ezek későbbiekben is hasonlóképpen működhetnek. Mindenképpen fontos megemlíteni, hogy a tervezet szerint az alsó tagozatot az állam működtetni fogja akkor is, ha nem lesz felső tagozata a településen az intézménynek. Felsőben már szaktantermekre és szaktanárookra van szükség, ezért lényeges, hogy a feltételek integrált módon jöhessenek létre a gyerekek és szülők igényeinek megfelelően.

- Ezzel viszont az eredeti pedagóguslétszám mindenképpen

csökkenni fog.

- A törvényből nem következik a létszámcsökkenés, ezt a helyettes államtitkár úr az előadásában is világosan megfogalmazta. A felső tagozat mindenütt helyben marad, de az iskola önállósága valóban megszűnhet. Mindez azt jelenti csupán, hogy az intézmények összeolvadnak, például két falu fog majd együttműködni az iskola működtetésében. Talán a kisóraszámú tárgyakat tanítókat érintheti a dolog, de még ez sem biztos. Egyébként az idei tanévet nem érinti a törvényi változás, amely előreláthatólag decemberben kerül a parlament elé és vélhetően az Országgyűlés el is fogadja azt. Nem a törvény bevezetése miatt válnak egyes helyeken feleslegessé álláshelyek, hanem azért mert sajnos csökken a gyereklétszám, ez országos tendencia, így e miatt idén nagyjából 3000 pedagógusnak új munka után kellett néznie.

A konferencia nagy érdeklődés mellett zajlott

A tanácskozás szünetében nem sikerült a szakmai szervezetek képviselőivel találkozni, de még aznap este közleményt juttatott el szerkesztőségünkhöz a PDSZ. Nagy Erzsébet ügyvivő részt vett a konferencián, így most megismerhetjük a „másik oldal” véleményét is a tervezett változtatásokról. Íme:

„Dr. Gloviczki Zoltán helyettes államtitkár és dr. Hargitai János

kormány megbízott az államtitkárság munkatársaival,

dr. Madarász Hedviggel

és

Thaisz Miklóssal

ismeretterjesztő előadást tartottak Pécssett a Tudásközpontban. Ugyan fórumnak hirdették meg a rendezvényt, de annak nagy részében ők adtak elő, a felmerülő kérdések megválaszolására minimális idő jutott, ráadásul dr. Gloviczki Zoltán előadása után sajtótájékoztatót tartott, majd pedig távozott, tehát a fórumon már nem is vett részt. Ez különösen azért sajnálatos, mert ez a rendezvény is része országjárásuknak, amelynek tapasztalataira hivatkoznak, mikor azt állítják, hogy a pedagógustársadalom egyetért elképzeléseikkel.

Én a mai „fórumon” nem ezt láttam, igaz, a résztvevőknek minimális lehetőségük volt véleményük kifejtésére. No, de haladjunk sorjában.

Hargitai János és a konferencián megjelent dr. Hoppál Péter országgyűlési képviselő kifejtették, hogy a törvénytervezetet ugyan benyújtotta a kormány az Országgyűlésnek, de még mindig van lehetőség a tervezetet – akár e fórumon keresztül is – befolyásolni. Hogy hogyan, az nem derült ki. Örömmel konstatálta, hogy milyen sokan megjelentek – munkaidőben – a Tudásközpontban. A rendezvényen, éppen annak korai kezdési időpontja miatt, elsősorban vezetők vettek részt, beosztott pedagógusok csak kisebb számban, arról nem is beszélve, hogy a jelenlegi munkaidő-beosztásunk alapján nem indokolt arra hivatkozni, hogy ekkor munkaidő volt, mikor éppenséggel vasárnap éjjel is munkaidő van, ha a pedagógus akkor javít

dolgozatot. A jelenleg hatályos jogszabályok nem korlátozzák olyan mértékben a munkaidő-beosztást, mint ahogy az a törvényjavaslatban szerepel. Később, mikor felemlégettem ezt a maliciózus kijelentést, dr. Hargitai János tájékoztatót, hogy ez vicc volt, és egyébként is a helyettes államtitkár urat távollétében bíráltam, ami nem illő. Más dolog, hogy nehéz lett volna jelenlétében bírálni, mivel akkor csak ő kapott szót.

Dr. Gloviczki Zoltán az „új munkaszervezési modell” bevezetésének indokaként azt hozta fel, hogy ugyan a pedagógustársadalomnak nem kell elmagyarázni, hogy a munkánk nemcsak a kötelező tanítási órák megtartásából áll, de létezik az a laikus vélekedés, „társadalmi zsongás”, ahogyan fogalmazott, amelynek lényege, hogy a pedagógusok az év nagy részében nem dolgoznak, ill. a munkaidejüket is a kötelező óraszámmal azonosítják. Úgy vélik, mivel a pedagógusok semmivel sem töltenek el kevesebb időt jelenleg sem az intézményben, és a tervezet nem ró rájuk több terhet, mint amit most is ellátnak, igaz, ezek egy részét túlórában végzik, a törvény elfogadásával lényegesen nagyobb bérért kell ugyanezt tenniük, tehát munkaterhelésük összességében nem nő. Annyi változás lesz, hogy ezután azokat a feladatokat, amelyeket most pl. „napközinek nevezett munkaként” végeznek, ellátják a továbbiakban is, „csak még pénz is akad rá.”

Az új törvény megalkotását egy család új lakásba költözésének hasonlatával magyarázta el a hallgatóságnak. Ő már látta ezt az új lakást, higgyünk neki, hogy nagyon jó. Véleményem szerint azt, hogy milyen ez a lakás, egy hatástanulmány

mutathatja be. Márpedig a törvényhez készült hatástanulmányból az derül ki, hogy ez a lakás olyan lesz, amelyben 2015-re 10 ezerrel kevesebb pedagógus lesz és 633 iskola szűnik meg. Arról nem is beszélve, hogy a választási időszakban szó sem volt arról, hogy új törvényt kellene alkotni, arról azonban igen, hogy mind a tanulócsoporthoz törvényben maximált létszámát, mind pedig a pedagógusok kötelező munkaterhelését csökkenteni kell. Legalábbis Hoffmann Rózsa ezt ígérte.

A várható béremelésről az életpályamodellel egyik kidolgozója, Thaisz Miklós fejtegette, hogy annak bevezetésével azok is sokkal többet keresnek majd, akik nem szeretnék minősítési eljárásnak alávetni magukat és hangsúlyozta, hogy a törvénytervezet szerinti bértáblát az új munkaszervezési modellel együtt vezetik be. Mikor a hozzászólási szakaszban szót kaptam, példákon keresztül próbáltam levezetni, hogy az illetményemelés bizony nem lesz gigantikus, mi több, az új munkaszervezés azzal jár, hogy jóval több munkát kevesebb pedagógussal kell ellátni, viszontválaszában nem éreztem, hogy tényszerűen cáfolta volna az általam mondottakat, amelynek a lényege a következő:

Egy általános iskolai tanárnak illetménye fejében a jelenleg hatályos jogszabályok alapján heti 22 kötelező órát kell teljesítenie, ezenkívül ugyanúgy – külön díjazás nélkül - elrendelhetnek számára tanulói felügyeletet, illetve el kell látnia neveléssel-oktatással összefüggő, tanórán, egyéb foglalkozáson túli feladatokat. A helyettesítésért azonban óradíj illeti meg, csakúgy, ahogy a heti kötelező óraszámot túl ellátott

tanórai és egyéb foglalkozások megtartásáért is. Amennyiben tehát a köznevelési törvény pedagógus életpályamodellre és munkaterhelésre vonatkozó rendelkezései a fentiek szerint lépnek hatályba, és az elrendelhető munkavégzés elemeiből kiemeljük azokat, amelyek ellátásáért a hatályos rendelkezések szerint – amennyiben azokat a pedagógus nem kötelező óraszámra terhére látja el – óradíj jár, úgy számolhatunk, hogy az illetmény fejében – tehát többletdíjazás nélkül – akár heti 26 órát kell tanórai és egyéb foglalkozások megtartásával töltenie. Ha figyelmen kívül hagyjuk a tanítási órákra, illetőleg foglalkozásokra történő felkészülés megnövekedő idejét és az elrendelhető eseti helyettesítést, akkor is 16 százalékos többletmunkavégzéssel kell számolnunk. Ha ehhez hozzászámolunk átlagosan heti két óra helyettesítést, úgy a jelenlegi minimálbért alapul véve egy órára 1.480.- Ft jön ki, ugyanakkor a jelenleg hatályos törvény alapján a főiskolai kezdőfizetéssel rendelkező pedagógus egy tanítási (foglalkozási) órára vetített illetménye 1280.- Ft. Csökken a különbség, ha hozzávetítjük a többletórával együttjáró felkészülést, valamint adminisztrációs terheket.

Egy 30 év közalkalmazotti jogviszonnyal rendelkező, egyetemet végzett tanár Kjt. szerinti garantált illetménye havi 202.000.- Ft. Ez heti 22 kötelező órára vetítve 2.120.- /megtartott órára jön ki. Az új illetményrendszerrel számolva Pedagógus I-ben az illetmény 78.000 Ft minimálbért alapul véve havi 265.200.- Ft, amelyet ha heti 26 megtartott órával és heti két elrendelt helyettesítéssel számolunk, 2.180.- Ft-ot kapunk egy tanított órára, amelybe ugyancsak nem számítottuk be a többletórákhoz kapcsolódó hosszabbidejű felkészülést és

egyéb, ezzel kapcsolatos többletfeladatokat (adminisztráció, tanulókkal, szülőkkel való foglalkozás, dolgozatjavítás, stb.)

Dr. Hargitai János arról biztosította a hallgatóságot, hogy számos következménnyel még ők sincsenek tisztában, de hát ez egy ilyen nagy horderejű változtatásnál előfordul.

Jövő héten kedden tárgyalja első alkalommal az Országgyűlés a tervezetet, amelyet sürgősséggel fogadnak el, tehát igen rövid az idő arra, hogy a döntéshozókat elképzelésük megváltoztatására bírjuk. Hétfőn parlamenti bizottsági ülés lesz, amelyen a PDSZ is képviselteti magát, és amelyről szintén beszámoló készül.

Egyet mindenképpen tudni kell, az eddigiek azt mutatják, hogy az előterjesztőkről gyakorlatilag minden „lepattan”, változtatni a helyzeten ezért csak összefogással, együttesen tudnánk. Viszont meggyőződésem, hogy akkor erre még van esély.

"